

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **O. D.**, zastoupeného Mgr. Petrem Kaustou, advokátem se sídlem Moravská Ostrava, Čs. legií 5, proti žalovanému **Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje**, se sídlem Ostrava, 28. října 2771/117, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 2. 2020, č. j. 18 A 17/2019 – 32,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 2. 2020, č. j. 18 A 17/2019 – 32, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 13. 12. 2018, č. j. MMH/2487/2018-19, uznal Magistrát města Havířova (dále jen „magistrát“) žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o silničním provozu“), v souvislosti s porušením § 7 odst. 1 písm. c) tohoto zákona, za což žalobci uložil pokutu ve výši 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady řízení. Uvedeného přestupku se žalobce dopustil tím, že dne 3. 1. 2018 v době kolem 15:30 hod v Havířově na ulici Národní třída při řízení motorového vozidla X RZ X ve směru z centra města v ul. Těšínské držel v levé ruce mobilní telefon. Odvolání žalobce proti rozhodnutí magistrátu zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 3. 2019, č. j. MSK 20751/2019, a rozhodnutí magistrátu potvrdil.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou u Krajského soudu v Ostravě, který ji shora uvedeným rozsudkem zamítl. V odůvodnění rozsudku krajský soud shrnul průběh správního řízení a na žádost žalobce provedl jeho výslech, v rámci kterého žalobce popřel spáchání přestupku, odmítl tvrzení, že by při jízdě používal mobilní telefon a vyslovil

nesouhlas s uváděnou vzdáleností mezi jeho a policejním vozidlem, která dle výpovědi policistů byla 1 m. Žalobce dále vypověděl, že policisté nejdříve tvrdili, že je vše nahráváno kamerovým systémem, ale následně záznam odmítli přehrát, protože to nebylo možné.

[3] Krajský soud se nejprve vypořádal s námitkou, že oba správní orgány nerespektovaly nálezn Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 520/16, a porušily tak zásadu presumpce neviny, neboť výpovědím policistů byla přisuzována vyšší míra pravdivosti na úkor výpovědi žalobce a jeho manželky, která byla zásahu také přítomna. Tímto postupem správní orgány aplikovaly „*pseudozásadu*“ spočívající v tom, že výpověď policistů je vždy „*svatá*“ a je jí přisuzována vyšší míra pravdivosti na úkor rodinných příslušníků žalobce. S touto námitkou se krajský soud neztotožnil. Uvedl, že přestupek byl prokázán nejen oznámením o přestupku ze dne 3. 1. 2018, ale zejména svědeckými výpověďmi zasahujících policistů L. P. a D. P., jež byly v souladu s úředním záznamem sepsaném v místě provedené kontroly a s oznámením o přestupku. Opatřené důkazy nebyly v průběhu řízení nijak zpochybněny. Policisté neměli k žalobci ani k projednávané věci jakýkoliv osobní zájem či vztah. Oproti těmto důkazům byly výpovědi žalobce a jeho manželky rozporné. Dále správní orgány vzaly v potaz, že manželka je rodinným příslušníkem žalobce a tudíž má na výsledku projednávané věci stejný zájem, jako žalobce. S tímto názorem se krajský soud ztotožnil a dodal, že svědeckou výpovědí manželky nebyla nijak zpochybněna věrohodnost zasahujících policistů. Dle krajského soudu se správní orgány řídily zásadou volného hodnocení důkazů a dostatečně zjistily skutkový stav tak, aby o něm nebyly žádné pochybnosti.

[4] Krajský soud rovněž nepovažoval za podstatné, zda se jednalo o mobil šedostříbrné či bílé barvy, neboť pro posouzení přestupkového jednání byla rozhodující shodná výpověď policistů, a to, že se jednalo o mobilní telefon a nikoli o pouzdro na brýle černé barvy, jak uvedl žalobce a následně v rámci svědecké výpovědi i jeho manželka. Krajský soud pokládal za zarážející, nelogické a nepřirozené, že žalobce již při samotné kontrole na místě samém tuto skutečnost nenamítal, ale uvedl ji až v rámci jednání před magistrátem, stejně jako jeho manželka; to činí jejich výpovědi nevěrohodnými.

[5] Konečně krajský soud nepřisvědčil ani namítané existenci potencionálního důkazu v podobě videozáznamu z kamery ve vozidle policistů, který nebyl proveden. Uvedl, že podle svědecké výpovědi D. P. byl záznam nekvalitní a nebylo z něj poznat, zda žalobce v ruce držel mobilní telefon. Při ústním jednání před krajským soudem pověřenkyně žalovaného uvedla, že záznam byl pořízen, ale vozidlo žalobce nebylo zaznamenáno, neboť kamera je v policejním vozidle umístěna za předním sklem, kdežto vozidlo žalobce bylo v tuto dobu ve vedlejší pravém pruhu. Krajský soud, ve shodě s žalovaným, pokládal za hlavní důkazní prostředek zrakový vjem spojený s pozorováním přestupkového děje, který byl shodnou svědeckou výpovědí obou policistů spolehlivě prokázán. Z těchto důvodů zamítl návrh žalobce na provedení důkazů kamerovým záznamem. Krajský soud dále upozornil, že žalobce tuto námitku neuplatnil v odvolacím řízení a dodal, že cílem přezkoumání žalobou napadených rozhodnutí není nahrazovat řízení před správním orgánem, a proto účastník správního řízení nemůže uvádět nové námitky až v soudním řízení.

[6] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatel nadále namítá, že v přestupkovém řízení byla uplatněna výše specifikovaná „*pseudozásada*“ a výpověď policistů byla hodnocena jako „*svatá*“, čímž došlo k favorizování těchto výpovědí na úkor výpovědi stěžovatele a svědkyně. Nebylo věrohodným způsobem odůvodněno, proč byla ignorována výpověď v jeho prospěch, ačkoliv bylo svědectví E. D. konzistentní,

pokračování

logické a v podstatných rysech se shodovalo s výpovědí stěžovatele. Svědkyně nebyla znevěrohodněna a nezavdala sebemenší pochybnost o nepravdivosti své výpovědi. Tato námitka stěžovatele byla opakovaně uplatněna, avšak nebyla doposud řádně vypořádána a správní orgány ani krajský soud nevysvětlily, proč v daném případě nepostupovaly v souladu se zásadou *in dubio pro reo*. Nebyla-li tato zásada respektována, je podle názoru stěžovatele řízení před krajským soudem stíženo vadou. Krajský soud se plně ztotožnil s názorem žalovaného a zhodnotil provedené dokazování před správními orgány za dostatečné, aniž by se řádně vypořádal s uplatněnými žalobními námitkami.

[8] Stěžovatel se také ohrazuje proti závěrům krajského soudu, týkajícím se důkazu kamerovým záznamem. Upozorňuje, že v dané věci podával dvě odvolání [první rozhodnutí magistrátu bylo žalovaným pro nepřezkoumatelnost zrušeno a věc byla vrácena magistrátu k dalšímu řízení – pozn. NSS], přičemž v prvním odvolání ze dne 15. 6. 2018 je pasáž, kde stěžovatel tuto námitku výslovně vznesl a dále k ní uvedl, že je podivné, aby si policisté sami vyhodnocovali použitelnost pořízeného kamerového záznamu. V následném odvolání ze dne 16. 1. 2019 stěžovatel v závěru uvedl, že ve zbytku opětovně odkazuje na obsah původního odvolání, neboť nové rozhodnutí bylo v podstatě totožné jako rozhodnutí původní. Stěžovatel trvá na tom, že nebylo v kompetenci zasahujících policistů, aby si sami vyhodnotili použitelnost důkazního prostředku, a je tedy zarážející, že tato skutečnost není vykládána ve prospěch žalobce, neboť tím bylo zasaženo do jeho práv. Za absurdní stěžovatel považuje, že krajský soud v odůvodnění používá citaci z úředního záznamu ze dne 3. 1. 2018, ačkoli jej není možné jako důkazní prostředek vůbec použít. K problematice řízení vozidla se záznamovým zařízením v ruce stěžovatel odkazuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, č. j. 8 As 100/2011 – 70, a ze dne 22. 7. 2011, č. j. 7 As 102/2010 – 92, která se touto problematikou zabývají. Plyne z nich, že se v případech posuzování tohoto typu přestupku jedná vždy o obtížně zachytitelné jednání, a je proto úkolem správních orgánů důkladně zhodnotit, zda policisté měli možnost toto jednání spatřit a měli by být následně schopni přesně popsat mobilní telefon s uvedením typu, barvy či designu apod., což v daném případě nebylo splněno.

[9] Žalovaný ve svém vyjádření k věci navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[11] Kasační stížnost je důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud z předloženého správního spisu zjistil, že dne 9. 1. 2018 bylo magistrátu Policií ČR doručeno oznámení o přestupku č. j. KRPT-3652-1/PŘ-2018-070312, v němž je uvedeno, že stěžovatel dne 3. 1. 2018 kolem 15:30 na ul. Národní třída v Havířově Městě, u křižovatky s ul. Kapitána Nálepky, ve směru jízdy k ul. Těšinská, řídil motorové vozidlo blíže uvedené RZ, přičemž při řízení držel v levé ruce mobilní telefon, který měl přiložen u levého ucha. Zápis provedl policista prap. L. P. Stěžovatel v kolonce „*Vyjádření osoby podezřelé ze spáchání přestupku*“ uvedl, že při nepříznivém počasí byla snížena viditelnost, telefonní zařízení v levé ruce neměl a že jako svědek byla přítomna E. D. Současně s tím byl magistrátu zaslán úřední záznam z téhož dne (téhož č. j.), kde bylo toto zjištění zasahujícím policistou zaznamenáno podrobněji. Dne 16. 4. 2018 vyslechl magistrát svědky (zasahující policisty a svědkyni – manželku stěžovatele) a umožnil též stěžovateli, aby se k věci vyjádřil, čehož stěžovatel využil. Obsah provedených výslechů a vyjádření stěžovatele jsou podrobně shrnuty v odst. [5] odůvodnění napadeného rozsudku, na které kasační soud v podrobnostech odkazuje. Následně magistrát vydal dne 24. 5. 2018, rozhodnutí č. j. MMH/2847/2018-13, kterým

žalovaného uznal vinným ze spáchání předmětného přestupku; toto rozhodnutí bylo žalovaným pro nepřezkoumatelnost zrušeno a věc byla vrácena magistrátu k novému projednání. Dne 13. 12. 2018 vydal magistrát nové rozhodnutí č. j. MMH/2847/2018-19, které žalovaný výše specifikovaným rozhodnutím ze dne 18. 3. 2019 potvrdil a odvolání stěžovatele zamítl.

[13] Pokud jde o stěžovatelem rozporovaný způsob hodnocení výpovědí svědků, je vhodné nejprve uvést, že český právní řád vychází ze zásady volného hodnocení důkazů (§ 50 odst. 4 správního řádu, § 77 odst. 2 věta druhá s. ř. s.). Neuplatňuje se tedy tzv. „vázané hodnocení důkazů“, podle kterého má některý důkazní prostředek *a priori* vyšší váhu než důkazní prostředek jiný. Jistě tedy nelze bez dalšího vycházet z toho, že výpověď policisty má větší význam než výpověď jiného svědka, jak správně tvrdí stěžovatel. V projednávané věci se svědecké výpovědi policistů na straně jedné a svědecká výpověď E. D. (manželky stěžovatele) a vyjádření stěžovatele na straně druhé, v popisu skutkového děje zásadním způsobem rozcházejí. V takové situaci je klíčové zhodnotit věrohodnost a konzistentnost výpovědí svědků a v kontextu s případnými dalšími provedenými důkazy a podklady uvážit, zda lze některé z výpovědí považovat za průkazné, tzn. osvědčující reálný průběh skutkového děje.

[14] Nejvyšší správní soud se v minulosti opakovaně zabýval případy, kdy byla důkazní situace podobná té v nyní posuzované věci, tedy posuzováním skutkového děje při řízení motorových vozidel, kdy proti sobě stála protichůdná tvrzení, a nebylo jiných důkazních prostředků. Například v rozsudcích ze dne 22. 10. 2008, č. j. 1 As 64/2008-42 a ze dne 15. 10. 2007, č. j. 4 As 19/2007-114, byla za hodnověrná považována svědectví policistů, neboť ta byla konzistentní, zatímco ve výpovědích posádky vozu bylo možno nalézt nesoulad. Naopak v rozsudku ze dne 12. 5. 2011, č. j. 7 As 105/2010-96, nedošlo ke zpochybnění výpovědi osádky vozu, zatímco u zasahujících policistů byla shledána až příliš velká míra horlivosti při řešení přestupku, která ústila v kontrolu vybavení vozu ani vzdáleně nesouvisejícího s podezřením na spáchání předmětného přestupku. Otázkou věrohodnosti zasahujícího policisty jako svědka se Nejvyšší správní soud zabýval též v rozsudku ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007 – 114, v němž mj. konstatoval, že „[k] osobě policisty a tím i věrohodnosti jeho výpovědi Nejvyšší správní soud dodává, že nemá důvodu pochybovat o pravdivosti jeho tvrzení, neboť na rozdíl od stěžovatele neměl policista na věci a jejím výsledku jakýkoli zájem, vykonával jen svoji služební povinnost při níž je vázán závazkem, aby případný zásah do práv a svobod osob, jímž by v souvislosti s jeho činností mohla vzniknout újma, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo úkonem; nebyl zjištěn žádný důvod, pro který by policista v této věci uvedené zásady překročil. Nebyla proto shledána důvodnou námitka stěžovatele, že správní orgány i krajský soud vycházely v dané věci z 'trojjediného zdroje', jímž bylo 'Oznámení přestupku', úřední záznam a svědecká výpověď téhož policisty. Ostatně s ohledem na povahu věci se jiný v úvahu přicházející důkaz nenabízí.“

[15] Výpovědi policistů (podrobně popsané v odst. [5] odůvodnění napadeného rozsudku) jsou v nyní projednávané věci bez rozporů jak každá zvlášť, tak při jejich vzájemném porovnání. Nebyl zjištěn ani žádný jiný motiv, než prostý výkon služby, proč by policisté stěžovatele stíhali a následně mu oznámili podezření ze spáchání přestupku. Policisté stěžovatele neznali a při zastavování vozidla nevěděli, kdo konkrétně je řidičem. Nebyla zjištěna ani nepřiměřená míra jejich horlivosti, jak tomu bylo ve výše zmiňované věci sp. zn. 7 As 105/2010. Stěžovatel nebyl podroben žádnému šikanóznímu jednání a jednání zasahujících policistů lze hodnotit jako korektní a nikoliv zaujaté (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 9. 2005, č. j. III. ÚS 359/05). Na žádné rozpory ve výpovědích policistů či jejich neadekvátní jednání ostatně nepoukazuje v kasační stížnosti ani sám stěžovatel. Nejvyšší správní soud se shoduje s názorem správních orgánů i krajského soudu, že policisté mohli na uvedenou vzdálenost (zhruba 9 m čelně, respektive zhruba 1 m z boku) a za daných klimatických a světelných podmínek vnímat svými smysly, zda řidič při řízení drží mobilní telefon, obzvláště pokud

pokračování

se na jeho sledování soustředili a následně stáli ve vedlejším pruhu na křižovatce. Držení telefonu za jízdy je na rozdíl od některých jiných dopravních přestupků (například určení konkrétního překročení maximální rychlosti; k tomu viz rozsudek tohoto soudu ze dne 22. 10. 2008, č. j. 1 As 64/2008 – 42) pozorovatelné pouhým zrakem a není k jeho odhalení potřeba odborná znalost ani zvláštní vybavení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2011, č. j. 2 As 52/2011 – 51); svědecká výpověď zasahujících policistů tak může být sama o sobě věrohodným důkazem, aniž by byl předložen další důkaz.

[16] Na rozdíl od policistů měl stěžovatel motiv, proč předestřít jinou verzi skutkového děje, tj. verzi, která by jej vyvinila z podezření ze spáchání dopravního přestupku, s nímž by byl spojen i sekundární postih podle § 123b zákona o silničním provozu (započtení bodů do bodového hodnocení řidičů). Takovou motivaci každého obviněného z přestupku lze jistě rozumně očekávat, přičemž nelze ani odhlédnout od toho, že jeho vyjádření k věci není svědeckou výpovědí a v rámci zajištění práva na obhajobu zákon obviněnému (na rozdíl od svědka) nepřikazuje, aby uváděl (vypovídal) pravdu a nic nezamlčoval (srov. § 55 odst. 1 správního řádu). Jakkoli tedy vyjádření či jiné podání obviněného z přestupku (tj. účastníka řízení) není vyloučeno z okruhu podkladů, jimiž se zjišťuje skutkový stav věci (srov. § 50 odst. 1 správního řádu), je nutné k jeho obsahu v rámci hodnocení důkazů a dalších podkladů přistupovat vždy s určitou obezřetností. Z odůvodnění rozsudku krajského soudu (ani z rozhodnutí správních orgánů) přitom neplyne, že by stěžovatelem předestřená verze skutkového děje (v rámci odvolání označil za pravdivou výpověď své manželky E. D.) byla označena za nevěrohodnou *pouze* pro jeho postavení osoby obviněné z přestupku; to platí přiměřeně i pro výpověď svědkyně, která je vůči němu v postavení osoby blízké. Správní orgány (a následně i krajský soud) totiž především porovnaly obsah výpovědi manželky stěžovatele (viz odst. [5] odůvodnění rozsudku krajského soudu) s výpověďmi zasahujících policistů. Přestože výpověď svědkyně, bylo-li by na ní nahlíženo jen izolovaně, nepůsobí rozporně či *prima vista* nevěrohodně, právě v kontextu výpovědi zbývajících svědků lze důvod pro její zpochybnění nalézt. Svědkyně vypověděla, že stěžovatel netelefonoval, nýbrž držel v levé ruce u ucha pouzdro na brýle; se stěžovatelem se bavili o tom, že by je policisté mohli zastavit v domnění, že stěžovatel telefonuje. Shodně s výpovědí svědka P. uvedla, že jím byla dotazována, zda stěžovatel za jízdy telefonoval, na což odpověděla negativně. Nejvyšší správní soud se zcela ztotožňuje s názorem krajského soudu, že je zcela nelogické, aby se svědkyně nepokusila přímo na místě zasahujícím policistům vysvětlit, že stěžovatel držel v ruce pouzdro na brýle a nikoliv telefon, byla-li na telefonování výslovně dotazována a bylo-li zřejmé, že policisté trvají na tom, že stěžovatel telefonoval a věc předají k řešení do správního řízení. Právě tato okolnost vskutku snižuje důvěryhodnost její svědecké výpovědi a to v neopomenutelném kontextu zjištění, že jde ve vztahu ke stěžovateli o osobu blízkou. Uvedené lze plně vztáhnout i na počínání stěžovatele, který rovněž přímo na místě neuvedl, že v ruce držel pouzdro na brýle a policistům je například neukázal, čímž by vyvrátil veškerá obvinění. Nic takového netvrdil ani ve svém vyjádření zachyceném v oznámení o spáchání přestupku, sepsaném na místě samém, kde pouze uvedl: „*Při nepřiznivém počasí byla snížená viditelnost a telefonní zařízení jsem v levé ruce neměl.*“ Tvrzení, že v ruce držel pouzdro na brýle a nikoliv mobilní telefon, stěžovatel uvedl poprvé až v rámci ústního jednání, před započítím výslechu svědků, tj. zhruba za čtyři měsíce od provedené kontroly (v podrobnostech viz odst. [5] odůvodnění napadeného rozsudku). Lze souhlasit s názorem, že uplatnit toto skutkové tvrzení již v okamžiku prováděné kontroly se jeví být i naprosto přirozenou reakcí člověka, který bezpečně ví, že se přestupku nedopustil, a že v ruce držel zcela jiný předmět.

[17] Nejvyšší správní soud tak souhlasí se závěry správních orgánů a krajského soudu, že výpovědi policistů působily hodnověrněji, než výpověď svědkyně a vyjádření stěžovatele, a proto se k této verzi skutkového stavu přiklonily. Tento rozpor, pro dokazování podobných situací typický, byl překlenut tím, jak byla vysvětlena důvěryhodnost výpovědi policistů, a naopak

nevěrohodnost výpovědi manželky stěžovatele. Nelze tak souhlasit s názorem stěžovatele, že výpovědi policistů byla dána větší váha jen na základě jejich služebního postavení, a stejně tak nebylo rozhodováno v rozporu se závěry vyslovenými v nálezů Ústavního soudu č. j. I. ÚS 520/16.

[18] Stěžovateli nelze přisvědčit, ani pokud jde o jeho tvrzení o absolutní nepoužitelnosti úředního záznamu ze dne 3. 1. 2018 jako důkazního prostředku. Argumentace stěžovatele je zřejmě založena na ustanovení § 137 odst. 4 správního řádu, podle *kterého záznam o podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek*. Zmiňovaný úřední záznam ovšem neobsahuje podání vysvětlení stěžovatele, ale obsahuje skutková zjištění, která vedla policisty k postoupení věci správnímu orgánu (magistrátu). Úřední záznam by nemohl sloužit jako podklad správního rozhodnutí pouze v části, týkající se vyjádření stěžovatele ke skutečnostem, v nichž bylo spatřováno spáchání přestupku, neboť by tímto způsobem mohlo dojít k porušení zákazu principu *nemo tenetur se ipsum accusare*, tj. zákazu přispívat ke svému obvinění u osoby, která dosud není v postavení obviněného (zde ze spáchání přestupku) a nemusí si tak být vědoma svých procesních práv a záruk (k tomu srov. rozsudek tohoto soudu ze dne 10. 2. 2016, č. j. 1 As 204/2015-33).

[19] Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že úředním záznamem ani oznámením o přestupku nelze ve správním řízení samostatně provádět dokazování (viz například rozsudky ze dne 22. 1. 2009 č. j. 1 As 96/2008 - 115, publ. pod č. 1856/2009 Sb. NSS, či ze dne 9. 9. 2010, č. j. 1 As 34/2010 - 73, publ. pod č. 2208/2011 Sb. NSS), ale jedná se o podklady, které primárně slouží k určení směru dokazování (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017, č. j. 3 As 155/2016 - 34). V rozsudku ze dne 14. 3. 2019, č. j. 3 As 231/2017 - 51, Nejvyšší správní soud uvedl, že: „[p]okud při provádění úředního úkonu nebyl proveden audio/vizuální záznam a okolnosti jeho provádění jsou zpochybňovány, zásadním důkazem o skutkovém stavu věci jsou obvykle svědecké výpovědi osob, které se tohoto úkonu osobně zúčastnily, zejména úředních osob – zde zasahujících strážníků. V případech 'tvrzení proti tvrzení' proto musí rozhodující orgán vždy vyslechnout ony úřední osoby jako svědky (srov. rozsudek zřejšího soudu ze dne 22. 6. 2016, č. j. 1 As 60/2016 - 30) a nesmí se spokojit jen s oznámením o přestupku a s úředním záznamem.“ Je tedy zřejmé, že úřední záznam (nejde-li o případ uvedený v § 137 odst. 4 správního řádu) lze použít jako podklad pro vydání rozhodnutí v přestupkovém řízení, půjde však pouze o podklad podpůrný, na němž nemohou být samostatně vystaveny skutkové závěry.

[20] V posuzovaném případě ze správního spisu vyplývá, že magistrát skutkové závěry nepostavil na úředním záznamu (ani na oznámení o přestupku), ale v souladu s výše zmíněnou judikaturou provedl svědecké výslechy zasahujících policistů a manželky stěžovatele. Úřední záznam mu posloužil jako vodítko pro formulaci otázek kladených svědkům; s jeho obsahem pak konfrontoval jednotlivé výpovědi za účelem posouzení jejich hodnověrnosti. Takovému postupu nelze ničeho vytknout. Je sice pravdou, že magistrát i žalovaný v odůvodnění svých rozhodnutí zmiňují i tu část úředního záznamu ze dne 3. 1. 2018, ve které je zachyceno vyjádření stěžovatele k vytykánému skutku učiněné v rámci prováděné policejní kontroly, správní orgány však z něj při svém rozhodování nevycházely a nemohlo tak dojít k porušení principu zákazu přispívat k vlastnímu obvinění. Jinými slovy, nic z toho, co stěžovatel sdělil policistům při provádění služebního zákroku, nebylo při zjišťování skutkového stavu použito v jeho neprospěch; svědecké výpovědi byly konfrontovány s tím, co stěžovatel vypověděl při ústním jednání poté, co byl poučen o svých procesních právech. Aproboval-li tedy krajský soud tento procesní postup, postupoval v souladu se zákonem i ustálenou judikaturou k této problematice. Jeho vyjádření, že „*svědecké výpovědi byly [...] zcela v souladu s obsahem nejen [...] úředního záznamu, ale i s oznámením přestupku sepsaným na místě provedené kontroly*“, je nutno chápat tak, že skutkový stav

pokračování

věci byl zjištěn provedenými svědeckými výpověďmi, které odpovídají tomu, co bylo uvedeno v úředním záznamu a oznámení o spáchání přestupku.

[21] Krajský soud však postupoval nesprávně, akceptoval-li postup žalovaného, který se nepokusil provést důkaz kamerovým záznamem z policejního vozidla, jakkoli stěžovatel v odvolání poukázal na to, že tento důkaz nebyl proveden v řízení před magistrátem (s odůvodněním, že dle policistů nebyl tento záznam dostatečně kvalitní a průkazný) a následně sám nevyhověl návrhu stěžovatele na provedení tohoto důkazu.

[22] Neprovedení navrhovaného důkazu lze (s jistým zjednodušením) odůvodnit tím, že (i) jde o důkazní prostředek nezpůsobilý cokoli prokázat (například svědectví z doslechu), nebo (ii) jím nelze prokázat právě dokazovanou skutečnost (t. j. netýká se prokazované skutečnosti), případně (iii) pro jeho nadbytečnost (zjišťovaná skutečnost byla bezpečně prokázána již provedenými důkazy). Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného i rozsudku krajského soudu je zřejmé, že důkaz nahrávkou kamery ve služebním vozidle zasahujících policistů nebyl proveden pro jeho neprůkaznost; žalovaný i krajský soud tedy měli za to, že jím prokazovanou skutečnost prokázat nelze [viz důvod ad (i) výše]. S tímto závěrem se ovšem nelze ztotožnit, neboť žalovaný i krajský soud se v tomto závěru spolehli pouze na tvrzení zasahujících policistů, která navíc byla rozporná (při zásahu policisté tvrdili, že záznam není pořizován; následně uvedli, že pořízen byl, ale je nekvalitní); krajský soud nadto evidentně implicitně přijal také tvrzení zástupkyně žalovaného, které při soudním jednání uvedla, že kamerový záznam nezachycuje vozidlo stěžovatele, jelikož nebylo v zorném poli kamery, aniž by se pozastavil nad tím, z čeho toto tvrzení zástupkyně dovozuje, nebyl-li tento důkaz ve správním řízení vůbec proveden. Na základě výše uvedeného je tedy zřejmé, že kamerový záznam pořízen byl a žalovaný i krajský soud jej apodikticky vyhodnotili jako neprůkazný, aniž by jej nejprve provedli a ověřili, zda tomu tak skutečně je. Ze strany žalovaného i krajského soudu jde tedy o nepodložený závěr, který nemá oporu ve správním ani v soudním spisu.

[23] Aniž by kasační soud jakkoli předjímal obsah kamerového záznamu v nyní projednávané věci, lze obecně uvést, že důkaz kamerovým záznamem je, na rozdíl od svědeckých výpovědí, důkazem objektivně zachycujícím určitý skutkový jev, a mohl by tedy potenciálně otmást i zcela konzistentními výpověďmi svědků (zde zasahujících policistů). Význam jeho provedení je v nyní posuzované věci dán tím, že skutkové závěry stojí toliko na výpovědi dvou svědků, jejichž popisu skutkového děje uvěřily správní orgány i krajský soud, zatímco odmítly skutková tvrzení podávající se z výpovědi třetí svědkyně; nelze tak ani konstatovat, že se jedná o důkaz *per se* nadbytečný.

[24] Konečně, krajskému soudu nelze přisvědčit ani v tom, že námitka týkající se apodiktického hodnocení průkaznosti kamerového záznamu byla stěžovatelem uplatněna poprvé až v žalobě. Jak je patrné z odvolání proti prvnímu rozhodnutí magistrátu v této věci (na jehož obsah stěžovatel odkázal ve svém odvolání proti druhému rozhodnutí), stěžovatel v něm namítal způsob, jakým byl důkaz vyhodnocen, neboť uvedl, že *zřejmě došlo k jakémusi zvláštnímu důkaznímu řízení před samotným dokazováním [...], neboť sami policisté vyhodnotili, že důkaz není vhodný*. Dále je nutné upozornit, že i v případě, kdy by stěžovatel na tuto skutečnost neupozornil v odvolacím řízení, ale namítal ji až v žalobě, je soud povinen se s takovou námitkou řádně vypořádat, tj. dospěl-li by k závěru, že navrhovaný důkaz by mohl reálně zpochybnit skutkové závěry správních orgánů, je jeho povinností takový důkaz provést, případně zrušit napadené správní rozhodnutí a zavázat správní orgán, aby důkaz provedl a vyhodnotil jej v kontextu dalších, již provedených, důkazů. K této problematice se Nejvyšší správní soud vyjádřil například v rozsudku ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 As 217/2015 – 49, kde uvedl, že „[p]okud [...] správní orgány v rámci přestupkového řízení neprovedou dostatečně úplné dokazování rozhodných skutečností [...], postačí

i obviněnému z přestupku, který byl v řízení před správními orgány pasivní, aby poukázal na možné jiné varianty rozhodného skutkového děje, jež nebyly provedením dokazováním vyvráceny, k tomu, aby byl v řízení před soudem úspěšný. Je případně na správním soudu, aby v mezích možností daných povahou soudního přezkumu správních rozhodnutí důkazně 'oddělil zrno od plev' a případně zcela nepravděpodobné či jinak bizarní námitky obviněného provedením důkazů eliminoval.“ (důraz doplněn NSS).

[25] Lze tedy uzavřít, že krajský soud pochybil, pokud nekriticky přistoupil na tvrzení svědků o neprůkaznosti stěžovatelem navrženého důkazu a z tohoto důvodu odmítl takový důkaz provést. Tímto pochybením krajského soudu je naplněn kasační důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[26] Vzhledem k tomu, že napadený rozsudek krajského soudu z hlediska zákona neobstojí, Nejvyšší správní soud jej podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[27] V průběhu dalšího řízení se krajský soud pokusí od příslušného útvaru policie obstarat kamerový záznam z policejního vozidla, zachycující průjezd vozidla stěžovatele křížovatkou ulic Kapitána Nálepky a Národní třída v Havířově dne 3. 1. 2018 v době kolem 15:30 hod. a následující zákrok policejní hlídky. Pokud se tento důkazní prostředek podaří opatřit, provede jím krajský soud v souladu s ustanovením § 77 s. ř. s. důkaz, který poté zhodnotí v kontextu důkazů provedených již ve správním řízení a ve věci pak znovu rozhodne. Nebude-li možné z objektivních důvodů tento důkaz provést, bude krajský soud vycházet ze stávajících důkazů, přičemž před vydáním nového rozhodnutí zhodnotí dopad neprovedení předmětného důkazu již v rámci správního řízení na zákonnost rozhodnutí žalovaného. Tento právní názor je pro krajský soud závazný (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[28] V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 27. července 2022

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu